

myndigelse til, hvor særlige Forhold maatte tale derfor, at bevilge Afbølgelser, altsaa gaa endnu videre, hvis det foreslaas af den stedlige Skolebestyrelse. Jeg tror ogsaa, at denne Ordning er heldig, thi jeg tror ikke, at det vilde være heldigt, om vi fra Lovgivningsmagtens Side sagde: De og de Fag skal der undervises i i Folkeskolen, og flere maa der ikke undervises i. Ogsaa her ere Kravene saa forskellige paa de forskellige Egne af Landet, at jeg tror, at det er rigtigt, at man har lagt i Skolekommissionens og Kommunalbestyrelsens Hænder, at tage Bestemmelse om, hvilke Fag der for Fremtiden skal trækkes frem og lægges Vægt paa i Skolerne.

Maa jeg, siden jeg nu er begyndt kort at gennemgaa noget af det ny, som findes i Loven, nævne, at man i Vestjylland jo sætter megen Pris paa at beholde den Skoleordning, man har derude, og det er fastslaaet i § 14. Naar der i § 21 er nævnt, at der ogsaa kan gives Lønningstillæg til Vinterskolelærere og Biskolelærere, har det fra vor Side hele Tiden været forstaaet saaledes, at der ved de 3 Aar, hvori de skulle have tjent, forstaaes 3 Kalenderaar og ikke 3 Anciennitetsaar, saaledes som man kan faa dem ud ved at regne 2 Vintre sammen til 1 Aar, og den samme Forstaaelse har ogsaa været gjort gældende fra Landstingets Side.

Endvidere maa jeg gøre opmærksom paa, at dette Lovforslag har indført en udvidet Skolekommission, ikke alene hvad Tallet af dens Medlemmer, men ogsaa hvad dens Myndighed angaaer. Dette have vi ogsaa fra vor Side lagt megen Vægt paa at faa indført i Lovforslaget. Vi have ønsket at faa Skolekommissionen valgt paa et mere udvidet Valggrundlag, vi have ønsket, at Beboerne i Sognet skulde vælge Skolekommissionen, men dette har det ikke været muligt at faa gennemført. Det, som man har naaet at føre igennem, er, at Sogneraadet kan vælge flere til Skolekommissionen, og at det kan vælge Enker, som have Børn, ind i den. Denne udvidede Skolekommission faar jo Ret til at gøre Forslag om en Skoleplan, en Undervisningsplan, til Kommunalbestyrelsen, inden en saadan Plan vedtages. Jeg tror, at det er meget heldigt for Skolekommissionen, at den faar noget mere Myndighed, end den hidtil har haft, og jeg tror ogsaa, at det vil være gavnligt for Folkeskolen.

Saa kommer jeg til §§ 18 og 19, der angaa Afskedigelse af Lærere, thi ogsaa der er der indført noget nyt, nemlig dette, at naar Skolekommissionen og Kommunal-

bestyrelsen skønne, at en Lærer eller Lærerinde ikke gør Fyldest, kunne de gøre Indstilling om Afskedigelse, og denne Indstilling kan ikke som hidtil blive liggende hos en Provst, som ikke vil fremme den, men den skal føres videre til Ministeriet, som saa træffer Bestemmelse om, hvorvidt Afskedigelse skal finde Sted, eller det kan paalægges vedkommende at holde Hjælpe-lærer. Naar vedkommende Lærer er 70 Aar, skal Afskedigelse finde Sted, naar der andrages derom, og selv har han ogsaa Ret til at kræve det. Men endelig maa jeg gøre opmærksom paa, at sammen med dette hænger jo en Bestemmelse om Lønningstillægene, at ingen Lærer og Lærerinde kunne faa Oprykning i Lønningstillæg, medmindre Skolekommissionen og Kommunalbestyrelsen godkender det; saa snar de gøre Indsigelse derimod, maa det indstilles til Ministeriet af vedkommende Lærer, ellers falder Lønningstillægget bort, og hvis Ministeriet i den Henseende er enigt med Kommunalbestyrelsen og Skolekommissionen, kunne Lærerne ikke faa det Lønnings-tillæg.

Dernæst komme vi til det, vi have lagt megen Vægt paa: Tilskud til Privatskolen. Vi prøvede oprindeligt paa at faa dette paa den Maade, at man gjorde en Del af Lønningerne flydende, saa at der skulde udbetales som Skolepenge 6 Kr. pr. Barn, hvilket Beløb altsaa skulde følge med og rette sig efter Børnenes Antal. Denne Ændring kunde vi ikke føre igennem, den mødte Modstand, ikke alene fra Ministeriet og Landstinget, men ogsaa en betydelig Modstand her i Folketinget fra forskellig Side. Derved kom vi ind paa Tanken om at yde direkte Tilskud fra Statskassens Side til Privatskolen. Det foreligger her, og derom er der opnaaet Enighed. Dette Tilskud tror jeg vil hjælpe noget til, at Befolkningen paa enkelte Steder, hvor der er uheldige Skoleforhold, ikke vil føle sig stavnsbunden til den offentlige Skole, vil være mere frit stillet til at vælge en anden Maade at faa deres Børn undervist paa end netop den, den fast ansatte Skolelærer foretrækker. Det tror jeg er meget heldigt. I øvrigt skal jeg ikke opholde mig ved disse Bestemmelser om Privatskolen, da de jo meget ofte ere forhandlede her i Tinget.

Efter at have gjort disse Bemærkninger om noget af det ny, som er i Loven, og som efter dens Vedtagelse vil træde i Kraft og vil komme til at vise sin Virkning ude i Befolkningen, kan jeg ikke slutte uden at tilføje en Bemærkning om For-